

Nieuwsbrief Mertonvrienden van de Lage Landen

Vrijheid, een kenmerk van religies.

Omdat ik katholiek ben geloof ik natuurlijk dat mijn kerk mij de hoogste spirituele vrijheid garandeert. Ik zou geen katholiek zijn, wanneer ik dit niet zou geloven. Ik zou geen katholiek zijn, wanneer de kerk alleen maar een organisatie was, een collectief instituut, met regels en wetten die van zijn leden eist dat ze naar buiten toe zich conform de regels gedragen. De wetten van de kerk en alle manieren waarin zij haar leer, haar autoriteit en haar jurisdictie doet gelden, zijn, zoals ik het zie, ondergeschikt aan de Heilige Geest en de wet van de liefde. Ik weet dat de kerk er niet zo uitziet voor degenen die er van buitenaf tegenaan kijken. Volgens hen handelt de kerk op basis van autoriteit en niet van vrijheid. Zij vergissen zich. Echte vrede wordt in Christus en in zijn Geest gevonden en de kerk is zijn Lichaam, dat leeft door zijn Geest.

Tegelijkertijd is dit verlangen naar geestelijke, innerlijke en persoonlijke vrijheid niet vreemd aan andere takken van de christenheid en aan de andere grote wereldreligies. Het is iets dat alle hogere religies gemeen hebben (ofschoon ongetwijfeld op verschillende niveaus). En het heeft geen nut voor een katholiek om te proberen dit te ontkennen, want wat de waardigheid en grootsheid uitmaakt van alle religies spreekt net hierdoor ook voor hetatholicisme. Het is waar dat we in de katholieke kerk geloven dat we waarlijk de Geest van God hebben ontvangen, de Geest van het kindschap dat ons vrij maakt met de vrijheid van kinderen van God. Het is waar dat protestanten dit niet minder hard beweren en misschien is het kenmerkend voor hen dat ze dit met grote nadruk beweren. Het is niet aan mij om iedere individuele en oprechte protestant die dit zegt over zichzelf te vertellen dat hij het bij het verkeerde eind heeft. Hoe kan ik weten wat de genade van God kan en zal geven aan de oprechte evangelische christen, die het licht van zijn geweten gehoorzaamt en die Christus volgt volgens het geloof en de liefde die hij heeft ontvangen? Ik ben ervan overtuigd dat hij grotere zekerheid en helderder licht zou ontvangen wanneer hij in mijn kerk zou zijn, maar hij ziet dat anders en daarvoor zijn er diepere en complexere redenen dan hij of ik kunnen begrijpen. Laten we proberen hem te begrijpen en laten we ondertussen elk onze eigen weg vervolgen en daarbij het licht in alle oprechtheid zoeken.

De joden ook: de belofte aan Abraham is een belofte van vrijheid, van onafhankelijkheid onder God en de doortocht door de Rode Zee was een doortocht uit de Egyptische slavernij naar de vrijheid van het volk dat God zich vormde en had uitverkozen om zijn eigen volk te zijn, om te leven in trouw aan een verbond, dat een vrije overeenkomst is en een verbintenis van vrijheid en liefde.

De trouw van Israël aan het verbond hield een weigering in om zich te laten knechten door de fascinatie en aantrekkingskracht van de kosmische

natuurscultussen, de weigering om zich over te geven aan de blinde cyclus van de natuur en de overheersing van de aardse machten. Waar gingen de profeten meer tegen te keer dan tegen de ontrouw waarmee Israël haar vrijheid verkwanselde en haar verbondenheid met Jahweh in vrijheid en in liefde?

Eenzelfde onverzettelijkheid wordt in de islam gevonden, een vrijheid die de gelovige uittilt boven de beperkingen die worden opgelegd door natuur, ras en maatschappij. Het opgenomen worden in een hogere gemeenschap, verlost van de fascinatie voor afgoden, zelfs afgoden van de geest, en vrijgemaakt om te reizen in het rijk van gloeiend geloof, zo bar en groots als de woestijn, geloof in de Ene God, de meedogende, de genadevolle. Wat zijn mededogen en genade anders dan dat je de vrijheid krijgt om vrij te zijn? Wat zijn ze anders dan verlossing van beperking, slavernij, twijfel en ondergeschiktheid aan lijden en vooroordeel?

Wat er ook wordt gezegd van de grote oosterse religies en hun "kosmisch" karakter, uiteindelijk streven zij naar bevrijding uit het eindeloze, alledaagse kringetje, naar vrijheid van geest, naar leegte. En allemaal verschaffen ze de mens een uitgangspunt van vrijheid waarmee hij zich kan verheffen boven de heerschappij van behoeftes en voortgang, vrijheid waarmee hij de wereld om zich heen kan bestuderen en beoordelen, evenals de krachten van lijden en van verkeerde voorstellingen, die opkomen wanneer hij de wereld tegemoet treedt vanuit zijn eigen geïsoleerde ego.

**Thomas Merton, *Bespiegelingen van een schuldige toeschouwer*. Eindhoven
Damon 2020, blz. 92-93**

Nieuwsbrief: www.thomasmerton.nl